

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PREIS DER ADVERTENTIEN:

... f 1.00.
... 0.15.

ZATURDAG 27 AUGUSTUS.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden
Voor de overige steden des Rijks

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië.
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen,
per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het
abonnement f 60, Ned. Cour.

HOE HET MINISTERIE DONKER-VAN-HALL, IN DE TWEEDE KAMER, DOOR MIDDEL VAN EEN AANEENGESLOTEN GETAL STEMMEN, MET 41 TEGEN 27 STEMMEN, EENE WET ZIET AANGENOMEN.

Onveranderlijk Wets-ontwerp.

Wij **WILLEM III**, enz.
Al zoo wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, wettelijke bepalingen vast te stellen ter uitvoering van onderscheidene voorschriften van het Vde hoofdstuk der Grondwet en ter vervanging van op dit onderwerp bestaande verordeningen, opdat Wij gelijke bescherming aan alle kerkgenootschappen in het Rijk kunnen verleenen, en waken, dat zij zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Aan de onderscheidene kerkgenootschappen wordt volkomen vrijheid gelaten, zich met betrekking tot alles, wat hunne godsdienst en de uitoefening daarvan in hunnen eigen boezem betreft, te organiseren, onder verplichting om Ons dadelijk van hunne organisatie volledige kennis te geven en Onze goedkeuring te vragen op zoodanige bepalingen, waarvan de uitvoering niet zonder medewerking van het Staatsgezag kan plaats hebben.

Art. 2. Wij behouden Ons voor, van de bedienaren der openbare godsdienst, die vóór, bij of na de aanvaarding hunner bediening eene eed- of belofte afgelegd hebben, welke door Ons bedenkelijk voor de eilichheid van het Rijk of voor de openbare orde en rust worden geacht, de wetten van den Staat, af te leggen binnen den termijn, door Ons te bepalen, in handen van Onze commissarissen in de provinciën, tot het afnemen daarvan door Ons gemachtigd.

Art. 4. De titulaturen in de kerkgenootschappen aan de bedienaren der openbare godsdienst toegekend, geven noch ten opzichte van het wereldlijk gezag, noch ten opzichte van andere kerkgenootschappen, eenige aanspraak, rang of voorregt.

Art. 5. De ter aanwijzing van kerkelijk gebied door kerkgenootschappen gebezigde namen van provinciën of gemeenten, worden slechts als van kerkelijken aard beschouwd en hebben geen verder gevolg.

Art. 6. Zetels of standplaatsen van bedienaren der openbare godsdienst of van vergaderingen, kerkgenootschappen vertegenwoordigende, worden niet opgericht, aangewezen of veranderd, dan nadat Wij in het belang der openbare orde en rust de geschiktheid der plaats beoordeeld en erkend hebben.

Art. 7. Wij behouden Ons voor, in hetzelfde belang omtrent de al of niet geschiktheid dier zetels of standplaatsen, welke zonder Onze goedkeuring na den 3den November 1848 mogten zijn opgericht, aangewezen of veranderd, uitspraak te doen binnen het jaar, volgende op het in werking brengen dezer wet.

Art. 8. Elke oprigting van een gebouw tot uitoefening van de openbare godsdienst, vereischt in het belang der openbare orde en rust een onderzoek omtrent de plaats van vestiging in de gemeente.

Art. 9. Het klokkengelui tot viering van kerkelijke plegtigheden of om de ingezetenen tot de godsdienstoefening op te roepen, wordt in gemeenten, waar kerken van meer dan één kerkgenootschap zijn, niet toegelaten, dan met toestemming van Onze commissaris in de provincie.

Art. 10. De bedienaar der openbare godsdienst, die aan deze wet of aan de bevelen, door Ons uit kracht daarvan uitgevaardigd, niet voldoet, hare voorschriften overtreedt, of elders dan art. 167 der Grondwet toelaat de openbare godsdienst uittoefent, wordt verklaard: in strijd met de wet te hebben gehandeld.

Gewijzigd Wets-ontwerp.

Wij **WILLEM III**, enz.
Al zoo wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is eenige wettelijke bepalingen vast te stellen ter uitvoering van onderscheidene voorschriften van het VI hoofdstuk der grondwet en ter vervanging van op dit onderwerp bestaande verordeningen, opdat Wij gelijke bescherming aan alle kerkgenootschappen in het rijk kunnen verleenen, en waken, dat zij zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat. Zoo is het, dat Wij den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Alle kerkgenootschappen hebben volkomen vrijheid alles, wat hunne godsdienst en de uitoefening daarvan in hunnen eigen boezem betreft, te regelen.
De bepalingen daartoe vastgesteld worden, voor zooveel zij niet reeds aan ons bekend zijn gemaakt, binnen eene maand na de afkondiging dezer wet, door de bestuurders of hoofden der kerkgenootschappen aan ons medegedeeld. Nieuw te maken bepalingen worden mede vóór of bij het in werking brengen daarvan, op gelijke wijze ter onzer kennis gebracht.
Voor zooveel er zich onder de bepalingen bij dit artikel bedoeld eenige bevindt, welke de medewerking van het staatsgezag vereischt, wordt die medewerking niet verleend, tenzij de bepaling vooraf door ons is goedgekeurd.

Art. 2. Vreemdelingen worden tot het bedienen van de openbare godsdienst niet toegelaten, dan na daartoe onze toestemming te hebben verkregen.

Art. 3. De titulaturen in de kerkgenootschappen aan de bedienaren der openbare godsdienst toegekend, geven noch ten opzichte van het wereldlijk gezag, noch ten opzichte van andere kerkgenootschappen, eenige aanspraak, rang of voorregt.

Art. 4. De ter aanwijzing van kerkelijk gebied door de kerkgenootschappen gebezigde namen van provinciën of gemeenten worden slechts als van kerkelijken aard beschouwd en hebben geen verder gevolg.

Art. 5. Synodale vergaderingen en hoofden, die kerkgenootschappen vertegenwoordigen of besturen, behoeven onze goedkeuring op de plaats van vestiging.

Art. 6. De bedienaren der openbare godsdienst dragen het gewaad voor kerkelijke plegtigheden of bij de uitoefening van de openbare godsdienst in hun kerkgenootschap gebruikelijk, niet dan binnen gebouwen en besloten plaatsen, of daar waar de openbare godsdienstoefening, naar het 2de lid van art. 167 der Grondwet, is toegelaten.

Art. 7. Elke oprigting of inrigting van een gebouw tot uitoefening van de openbare godsdienst, binnen den afstand van honderd ellen van eene bestaande kerk, vereischt in het belang der openbare orde een onderzoek omtrent de plaats van vestiging. Vóór dat de oprigting of inrigting wordt toegelaten, wordt daaromtrent door het gemeentebestuur beslist. Deze beslissing is vaarbaar voor een beroep op Gedeputeerde Staten en bij bezwaar ook tegen de beslissing van deze, wordt hunne uitspraak aan Onze eindbeslissing onderworpen. Het besluit door Ons te nemen, na den Raad van State te hebben gehoord, wordt met redenen omkleed en openbaar gemaakt.

Art. 8. Het klokkengelui tot viering van kerkelijke plegtigheden of om de ingezetenen tot godsdienstoefening op te roepen, wordt in gemeenten, waar kerken van meer dan één kerkgenootschap zijn, niet toegelaten, dan met toestemming van onzen commissaris in de provincie.

Art. 9. Hij, die aan deze wet niet voldoet, hare voorschriften overtreedt, of elders dan art. 167 der Grondwet toelaat de openbare godsdienst uittoefent, wordt verklaard in strijd met de wet te hebben gehandeld en veroordeeld in de kosten.

VERVALLEN.

Aangenomen Wets-ontwerp.

Wij **WILLEM III**, enz.
Al zoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is eenige wettelijke bepalingen vast te stellen ter uitvoering van onderscheidene voorschriften van het Vde hoofdstuk der Grondwet en ter vervanging van op dit onderwerp bestaande verordeningen, opdat Wij gelijke bescherming aan alle kerkgenootschappen in het Rijk kunnen verleenen, en waken dat zij zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat. Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Aan alle kerkgenootschappen is en blijft de volkomen vrijheid verzekerd, alles, wat hunne godsdienst en de uitoefening daarvan in hunnen eigen boezem betreft, te regelen.
De bepalingen, betreffende de inrigting en het bestuur, worden, voor zooveel zij niet reeds aan Ons bekend zijn gemaakt, binnen eene maand na de afkondiging dezer wet, door de bestuurders of hoofden der kerkgenootschappen aan Ons medegedeeld. Nieuw te maken bepalingen worden mede voor of bij het in werking brengen daarvan, op gelijke wijze ter Onzer kennis gebracht.
Voor zooveel er zich onder de bepalingen, bij dit artikel bedoeld, eenige bevindt, welke de medewerking van het Staatsgezag vereischt, wordt die medewerking niet verleend, ten zij de bepaling door Ons is goedgekeurd. (Met 41 tegen 27 stemmen.)

Art. 2. Vreemdelingen aanvaarden geene kerkelijke bediening, dan na daartoe Onze toestemming te hebben verkregen.
Alleen in het belang der openbare orde en rust kan die toestemming geweigerd worden. (Met 43 tegen 25 stemmen.)

Art. 3. De titulaturen in de kerkgenootschappen aan de bedienaren der openbare godsdienst toegekend, geven noch ten opzichte van het wereldlijk gezag, noch ten opzichte van andere kerkgenootschappen, eenige aanspraak, rang of voorregt.

Art. 4. De ter aanwijzing van kerkelijk gebied door kerkgenootschappen gebezigde namen van provinciën of gemeenten worden slechts als van kerkelijken aard beschouwd en hebben geen verder gevolg. (Met 43 tegen 25 stemmen.)

Art. 5. Synodale vergaderingen en hoofden, die kerkgenootschappen vertegenwoordigen of besturen, behoeven Onze goedkeuring op de plaats van vestiging.

Art. 6. De bedienaren der openbare godsdienst dragen het gewaad voor kerkelijke plegtigheden of bij de uitoefening van de openbare godsdienst in hun kerkgenootschap gebruikelijk, niet dan binnen gebouwen en besloten plaatsen, of daar waar de openbare godsdienstoefening, naar het 2de lid van art. 167 der Grondwet, is toegelaten. (Met 41 tegen 27 stemmen.)

Art. 7. Elke oprigting of inrigting van een gebouw tot uitoefening van de openbare godsdienst, binnen den afstand van twee honderd ellen van eene bestaande kerk, vereischt in het belang der openbare orde, een onderzoek omtrent de plaats van vestiging. Vóór dat de oprigting of inrigting wordt toegelaten, wordt daaromtrent door het gemeentebestuur beslist. Deze beslissing is vaarbaar voor een beroep op Gedeputeerde Staten, en bij bezwaar ook tegen de beslissing van deze, wordt hunne uitspraak aan Onze eindbeslissing onderworpen. Het besluit door Ons te nemen, na den Raad van State te hebben gehoord, wordt met redenen omkleed en openbaar gemaakt. (Met 44 tegen 24 stemmen.)

Art. 8. Het klokkengelui tot viering van kerkelijke plegtigheden of om de ingezetenen tot de godsdienstoefening op te roepen, kan in gemeenten, waar kerken van meer dan één kerkgenootschap zijn, in het belang der openbare orde, en rust door Onzen Commissaris in de provincie worden verboden.

Art. 9. Hij die aan deze wet niet voldoet, hare voorschriften overtreedt, of elders dan art. 167 der Grondwet toelaat de openbare godsdienst uittoefent, wordt verklaard in strijd met de wet te hebben gehandeld en veroordeeld in de kosten. (Met 38 tegen 23 stemmen.)

Art. 11. De officieren van justitie bij de arrondissementen eischen de beklager, behoerlijk gedagvaard, voor de regtbank ter burgerlijke teregtzitting, de toepassing van het voorgaand artikel.

Geene vervolging kan door hen worden ingesteld dan op magtiging van den Procureur-Generaal onder wiens bevelen zij staan.

Art. 12. Van het vonnis wordt appel, van het arrest cassatie toegelaten.

Art. 13. De behandeling der zaak heeft in eersten aanleg en hooger beroep plaats met geslotene deuren, de gedaagde kan zich door een raadsman doen bijstaan.

Art. 14. De bedienaar der openbare godsdienst die, na eene eerste veroordeeling, andermaal wordt verklaard in strijd met de wet te hebben gehandeld, wordt bij hetzelfde vonnis ontzet van de regten, opgenoemd in art. 42 van het Strafwetboek, voor den tijd van drie tot tien jaren.

Bij derde of latere veroordeeling wordt de overtreder daarenboven tot gevangenisstraf van minstens zes maanden en hoogstens twee jaren veroordeeld.

Art. 15. De regtsgedingen krachtens het voorgaand artikel, ter zake van herhaalde overtreding gevoerd, worden op de gewone wijze door den regter behandeld.

Art. 16. Bij het in werking komen dezer wetten zijn, behoudens de bepalingen der wetten en reglementen, bedoeld in art. 167 der Grondwet, afgeschaft de wet van 18 Germinal, jaar X, en alle andere met de tegenwoordige wet strijdige bepalingen.

Lasten en bevelen enz.

Art. 10. De officieren van justitie bij de arrondissementen eischen, overeenkomstig met de bepalingen van art. 854 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, voor de regtbank ter burgerlijke teregtzitting, de toepassing van het voorgaand art. Geene vervolging kan door hen worden ingesteld, dan op magtiging van den procureur-generaal onder wiens bevelen zij staan.

Art. 11. Van het vonnis wordt appel, van het arrest cassatie toegelaten.

Art. 12. De behandeling der zaak heeft in eersten aanleg en hooger beroep plaats met geslotene deuren, indien de regter dit raadzaam oordeelt of de beklagde het verlangt; de gedaagde kan zich door een raadsman doen bijstaan.

Art. 13. Hij die na eene eerste veroordeeling andermaal wordt verklaard in strijd met de wet te hebben gehandeld, wordt bij hetzelfde vonnis ontzet van de regten opgenoemd in art. 42 van het strafwetboek voor den tijd van drie tot tien jaren.

Bij de derde of latere veroordeeling wordt de overtreder daarenboven tot gevangenisstraf van minstens zes maanden en hoogstens twee jaren veroordeeld.

Art. 14. De regtsgedingen krachtens het voorgaand artikel ter zake van herhaalde overtreding gevoerd, worden, behoudens het bepaalde in art. 12, op de gewone wijze voor den gewonen strafregter behandeld.

Art. 15. Bij het in werking komen dezer wet zijn, behoudens de bepalingen der wetten en reglementen bedoeld in art. 167 der Grondwet, afgeschaft de wet van 18 Germinal jaar X en alle andere met de tegenwoordige wet strijdende bepalingen.

Lasten en bevelen enz.

Art. 10. De officieren van justitie bij de arrondissementen eischen, overeenkomstig met de bepalingen van art. 854 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, voor de Regtbank ter burgerlijke teregtzitting, de toepassing van het voorgaand artikel. Geene vervolging kan door hen worden ingesteld dan op magtiging van den procureur-generaal, onder wiens bevelen zij staat of op last des regters in de gevallen, voorzien bij art. 31 van het Wetboek van Strafvordering en art. 73 van de wet op regterlijke organisatie en het beleid der justitie. [Met 38 tegen 25 stemmen.]

Art. 11. Van het vonnis wordt appel, van het arrest cassatie toegelaten. [Met 40 tegen 23 stemmen.]

VERWORPEN.

Art. 12. Die, na eenmaal ter zake van overtreding dezer wet te zijn veroordeeld, zich aan herhaling daarvan schuldig maakt wordt gestraft met schorsing in de uitoefening zijner burgerschapsregten voor den tijd van drie tot tien jaren en met gevangenisstraf van ééne maand tot twee jaren, te zamen of afzonderlijk. [Met 43 tegen 25 stemmen.]

Art. 13. De regtsgedingen krachtens het voorgaand artikel ter zake van herhaalde overtreding gevoerd, worden op de gewone wijze voor den gewonen strafregter behandeld. De vervolging wegens overtredingen van deze wet verjaart door verloop van twee jaren. [Met 53 tegen 15 stemmen.]

Art. 14. Bij het in werking komen dezer wet zijn, behoudens de bepalingen der wetten en reglementen, bedoeld in art. 167 der Grondwet, afgeschaft de wet van 18 Germinal jaar X, en alle met de tegenwoordige wet strijdige bepalingen. [Met 43 tegen 25 stemmen.]

Lasten en bevelen enz.

De aanneming van het wetsontwerp.

Wat sedert den eersten dag was voorzien, is geschied. De meerderheid der Tweede Kamer heeft het wetsontwerp aangenomen. Zoo ooit het verwijt gegrond was van eene gehoorzame meerderheid, die naar den wil der Regering zich plooit, het zal thans kunnen gedaan worden. Zoo ooit eene Regering losliet van beginselen en, op goed geluk af, het stelsel eener wet overliet aan de omschepende vormingskracht eener kleine fractie: het aangenomen wetsontwerp levert er het bewijs van.

Vóór het wetsontwerp hebben gestemd de heer AKERLAKEN, die tegen art. 5 stemde, omdat, naar zijn gevoelen, in dat art. verkregen regten werden geschonden; de heer VAN VOORST, die verklaard had de wet te zullen afstemmen, als haar niet het kenmerk van gelegenheidswet werd ontnomen, en een tiental andere leden, die de wet noch „noodig,” noch „wenschelijk” hebben geacht; die haar beschouwden als „eene politieke feil”; die hunne overtuiging uitspraken, dat de Regering op de schouderen der wetgeving de verantwoordelijkheid wilde laden, „die zij alleen behoorde te dragen.” Beklagenswaardig schouwspel, waarbij op nieuw herinnerd moeten worden de woorden van den Heer DIRK DONKER CURTIUS: „De Kamer heeft nu in haren beklagenswaardigen toestand om toch iets te schijnen, tot gewoonte genomen, om tegen te spreken, en voor te stemmen.”

Het schouwspel, dat de gedragslijn der Regering heeft aangeboden, is niet min beklagenswaardig. De vergelijking, hierboven medegedeeld, maakt dit duidelijk. Het gewijzigd wetsontwerp verschilt hemelsbreed van het oorspronkelijk aangeboden, terwijl het aangenomen ontwerp weder geheel andere beginselen verkondigt dan gehuldigd zijn in het gewijzigde. De heer VAN HOËVELL heeft deze houding zeer juist gekarakteriseerd, door te zeggen: „De Regering heeft de wet, nadat zij die had ingediend, aan haar eigen lot overgelaten. Ze heeft het anker gekapt en het schip op goed geluk af laten drijven, niet wetende hoe of waar het zou te recht komen. Dat is verre beneden de waardigheid van eene Regering.”

De gevolgtrekking is zeer eenvoudig op te maken. Het „aaneengesloten getal stemmen” heeft, ondanks door de meesten hunner, de wet onnoodig, niet wenschelijk, als een politieke feil werd aangemerkt, eene wet aangenomen... omdat de Regering eene wet wilde hebben.

De Regering heeft hare wet laten mishandelen, vervormen, oplappen en repareren, zooveel de Kamer dat slechts oirbaar vond; want de Regering hechte niet aan de wet; zij hechte aan eene wet, welke dan ook, ten einde die aan de onnoozele of misleide adressanten van April, als bevredigingsmiddel te kunnen aanbieden.

De eerste plicht van ieder, die het wel meent met het Vaderland en den Koning, die verlangt dat Nederland zijn roem niet verbeure van te zijn „het klassieke land der ware vrijheid,” is thans, om zich, afgescheiden van de geloofsleer, die hij beleeft, onverwijld te wenden tot de Eerste Kamer der Staten-Generaal, opdat dit staatsligchaam Vaderland en Koning behoede voor de treurige gevolgen, die wij, helaas! vreezen, wanneer eenmaal zulk een wetsontwerp tot wet mogt verheven worden.

Eene grootsche taak wacht de Eerste Kamer. Aller oogden zijn op haar gevestigd; hare antecedenten geven

regtmatige hoop, dat zij een voorstel van wet zal afwijzen, dat niet vrede stichten kan, maar de klove wijder zal opensplijten.

De Eerste Kamer behoede Natie en Kroon voor eene in hare gevolgen welligt vreeselijke mystificatie!

Milde toepassing der Grondwet en Gemeentewet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken heeft, volgens de Gemeentestem n° 99, aan den Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, eene aanschrijving doen toekomen, waarin Z. E. de vraag beantwoordt, of een wethouder, welke in die betrekking, ingevolge art. 80 in verband met art. 298 Gem. wet, in 1854 of 1857 moest aftreden, maar als raadslid in 1853 afgetreden en herkozen is, zich al dan niet aan eene nieuwe keuze moet onderwerpen. De vraag is des Ministers ter bevestigend beantwoord, op de gronden in eene circulaire van genoemden Commissaris des Konings aan Burgemeesters en Wethouders van den 15 dezer, A. n° 7192, 1ste Afd. (Prov. blad n° 92) uiteengezet. Het is ons voornemen niet om hier die gronden ter toetse te brengen. Wij wenschen slechts de aandacht te vestigen op het gezegde der circulaire, dat de vraag om verschillende redenen twijfelachtig voorkwam. Zonderlinge uitdrukking, zegt welligt de lezer; de vraag scheen twijfelachtig; zij schijnt, integendeel, zeer positief. Wij verzoeken hem echter ook daarover henen te stappen en niet te blijven hangen aan eene kleinigheid, als b. v. de juistheid van uitdrukking, vooral voor een staatsman en wetgever. Genoeg dat we hier ten minste kunnen weten wat met het gezegde bedoeld wordt: de vraag scheen voor verschillende beantwoording, voor ontkennende zoo wel als bevestigende, vatbaar; voor beiden schenen niet-verwerpelijke gronden te kunnen worden aangevoerd. Zóó kwam het den Minister voor. En heeft nu Z. Exc., gedachtig aan het bescheidene oud-Romeinsche *videtur*, zich bepaald bij de mededeeling zijner opvatting, met vrijlating aan de gemeentebesturen om die aan hunne eigene beoordeeling en beslissing te onderwerpen! Men had dit mogen verwachten; ja, men had regt het te vorderen. Het besef der vatbaarheid van de vraag voor tweeërlei antwoord moest de mogelijkheid doen onderstellen dat de aangevoerde gronden overtuigend werden wederlegd, dat eene andere wijze van beschouwing aan de verworpen opvatting nieuwe kracht gaf, of dat nieuwe argumenten het pleit ten hare voordeele beslechtten. Doch, in plaats van den weg in te slaan door deze opmerkingen aangewezen, heeft de Minister, blijkens circulaire van meerge-noemden Commissaris des Konings van den 16 dezer, n° 1725, kunnen goedvinden om de Burgemeesters te doen verzoeken (bevelen), dat zij voor het geval, dat de gemeenteraad mogt besluiten om den wethouder, die als lid van den Raad is afgetreden, zonder nadere benoeming, als zoodanig te blijven erkennen, dat besluit niet ten uitvoer te leggen, maar, overeenkomstig art. 70 der gemeentewet, de vernietiging daarvan door den Koning voor te stellen. In weerwil derhalve van de erkende twijfelachtigheid, in weerwil van de verschillende beslissingen der onderscheidene Provinciale Staten van eene soortgelijke vraag, en in weerwil, dat de Minister één der gronden, waarop zijne beantwoording steunt, bij eene volgende aanschrijving zelf heeft weg-

genomen (zie het aangehaalde n° van de Gemeentestem,) — geen onbevangen onderzoek van anderen afgewacht, maar veronachtzaamd; geen vrije beraadslaging der gemeenteraden geduld, maar hen met de vernietiging van hun besluit bedreigd; niet, overeenkomstig het uitdrukkelijk voorschrift der Gemeentewet aan het eigen oordeel der Burgemeesters de beslissing overgelaten of zij de uitvoering van het besluit behoorden te weigeren, maar hun den ministeriëlen wil voorgeschreven!

Is dat, mijnheer van Reenen, uwe „eerlijke uitvoering van de grondwet, waardoor zoowel de regten en vrijheden der natie, als de regten en praerogatieven der Kroon ongeschonden worden bewaard”; uwe „minder innemenging van het centraal gezag en mildere toepassing van de bepalingen der grondwet en van de daaruit voortvloeiende organieke wetten betreffende de huishouding van de gemeente in den Raad.”

En gij, mijnheer van der Heim! die aan deze ministeriële handeling uwe medewerking verleent, verstaat gij zóó uwe verklaring „dat gij, geroepen om de gemeente- en andere wetten te helpen ten uitvoer leggen en te handhaven, zulks naar uwen eed en geweten zult doen doch dat gij in de toepassing daarvan, waar zij eene milde, voor de zelfstandigheid der besturen wenschelijke uitlegging gedoogen, deze steeds zult trachten te doen stand grijpen?”

Inderdaad, mijne heeren, uwe aanschrijvingen zijn zeer leerzaam; zij leveren eenen korten, maar duidelijken commentarius op uwe politieke geloofsbelijdenis; zij brengen ons op de hoogte van hetgeen wij van u te verwachten hebben. — Leest gij niet in de grondwet en de gemeentewet, dat de Koning de besluiten der gemeenteraden alleen schorsen of vernietigen kan, wanneer zij met de wetten of het algemeen belang strijdig zijn? Vordert niet, naar uwe meening, het algemeen belang, dat de wetten worden nageleefd ook door een Minister en een Commissaris des Konings? En gij durft de schorsing en vernietiging voorstellen van een raadsbesluit, dat, volgens uwe eigene woorden, met de wet zou kunnen overeenstemmen!

Buitenland.

FRANKRIJK.

De keizer heeft het aanbod niet aangenomen, dat de raad van Dieppe hem gedaan had van het raadhuus en een gedeelte zeestrand daarachter gelegen. Hij heeft begrepen, dat dit eene soort van plichtpleging was.

— De Nederlandsche officieren, generaal-majoor de Stuers en de majoor der infanterie de Kock, zijn te Parijs aangekomen, om de groote manoeuvres in de kampen te Satory en te Helfaut bij te wonen. Ook de luitenant der artillerie 1ste klasse in Nederlandsche dienst, Steinberg, is te Parijs aangekomen, om in de bijzonderheden het stelsel van artillerie des keizers te beoefenen.

— Mevrouw de Persigny, de echtgenoot van den minister van binnenlandsche zaken, is deerlijk gewond bij een ongeval, dat de noodlottigste gevolgen kon hebben; zij was dezer dagen des avonds met verschillende dames in haren tuin te Villa d'Arny.

zeten, om een vuurwerk te zien, toen het rijtuig van een der gasten, welks koetsier de paarden onvoorzigtig verlaten had, aan het hollen ging en mevrouw de Persigny omverwierp, welke daarbij ernstige kwetsuren bekam. Volgens de jongste berigten is zij echter enigzins hersteld.

BELGIE.

Er is te Parijs een geschrift in het licht gekomen, geteekend een Belg, en getiteld: *Belgie en het Oostenrijksche huwelijk*. De Constitutionnel wijdt aan dit geschrift een vijftal kolommen. Daarin wordt de mogelijkheid van het voortdurend onafhankelijk bestaan van België in twiffel getrokken, geheel in den geest van geschriften, welke wel eens meer in Parijs in dien zin zijn ingekomen. Het spreekt van zelf dat, naar deze schrijver, Frankrijk het meeste aanspraak op België mag maken. Men bespeurt er uit, dat het huwelijk des kroonprinsen, dat voor België eene staatkundige gebeurtenis van beteekenis wordt geheeten, in Parijs niet te gunstig wordt opgenomen. De *Independance* bestrijdt dit geschrift, en zegt dat het huwelijk van den kroonprins met eene Oostenrijksche vorstin geene uittarting van België beoogenaamd is.

Het blad zegt, dat de tijd voorbij is, toen vorstelijke huwelijken over het lot der volken beslistten; dat hier geen daad van vijandschap is gepleegd, en de gesloten verbintenis niet in het minste invloed zal uitoefenen op den aard der betrekkingen met het buitenland; zoodat de aanval van den zoogenaamden Belg in het geheel niet in aanmerking kan komen.

— De prins van Schwarzenberg zal, alvorens naar Weenen terug te keeren, een uitstapje naar de Nederlanden doen.

— De eerste vergadering heeft te Brussel plaats gehad van het congres, dat de Amerikaansche luitenant Maury bevestigd heeft tot het doen van algemeene weerkundige waarnemingen enz. Nederland werd op dit congres door den luitenant ter zee Janssens vertegenwoordigd. De heer Quetelet is tot voorzitter van het congres benoemd.

— Den 24 heeft de koning, ter gelegenheid van het huwelijk des vermoedelijken troonsopvolger, eene plechtige receptie gehouden. De voorzitters der Kamers hebben Z. M. bij die gelegenheid gepastelijk toegesproken, waarop H.D. met gevoel geantwoord heeft. „In de laatste jaren, — sprak hij onder anderen tot den heer Delfosse, president der Kamer van de vertegenwoordigers — in de laatste jaren, toen de binnenlandsche rust van verscheiden Staten van Europa is verstoord, hebt gij bliken van wijsheid, gebochtheid en vaderlandsliefde gegeven. Waren wij, in de dagen van gevaar, niet eendragtig geweest, hadden wij aldus de gevaren, die ons omringden, niet het hoofd geboden, dan zou dit gelukkig oogenblik voor ons niet bestaan hebben.

„De heilzame wijsheid van het verleden leert stille tot regmatige verordenheid.
„In de toekomst, die zich voorbereidt, geloof ik eendragt niet dan het bestaan van het land kan bevestigen.

„Ik heb, door de geestdrift, waarmede mijne dierbare en zeer geliefde schoondochter in het land is ontvangen gezien, hoe zeer de gevoelens, welke mij in deze omstandigheden beziel hebben, door de geheele bevolking zijn gedeeld. Laat ons alles doen, wat in ons vermogen is om aan die waarde en goede vorstin het land en de familie te doen vergeten, welke zij verlaten heeft, door haar te omringen met liefde, genegenheid en eerbied.

Die woorden werden met luide kreeten van: *Leve de Koning, Leve de Hertogin en de Hertog van Brabant!* begroet.

— De feesten bij gelegenheid van het huwelijk des kroonprinsen zijn thans afgelopen. Onder het luisterrijkste daaryan behoort de op den 23 door de straten der stad gehouden groote gekostmeerde historische optocht, die met een groot aantal historische personages was beset, het was echter te betreuren, dat dit gedeelte der feesten niet door het weder werd begunstigd. In weerwil van het regenachtig weder, hebben de Hertog en de Hertogin van Brabant zich in een open rijtuig naar de Grand-Place begeven, om daar den optocht te zien defileren, en toen de stoet het paleis voorbij trok, bevond de gansche koninklijke familie zich op het balkon. De vorstelijke personen werden voortdurend met veel geestdrift begroet.

ZWITSERLAND.

Het geschil met Oostenrijk is nog steeds op denzelfden voet. Sedert eenige weken is de militaire commandant in Tessino bezig met het beramen van middelen, om dat kanton tegen een vreemden aanval te beschermen. Tusschen hoopt men nog altijd, dat de zaak spoedig tusschen ons zal versoffend worden.

Men zegt, dat de Vereenigde Staten zich zeer genegen betoonen met deze republiek een verdrag van handel en vriendschap aan te gaan. In het antwoord op de voorstellen deswege moet de Regering der Ver-

Staten, Zwitserland als eene zuster beschouwen die alle aanspraak op hare belangstelling en steun heeft.

ZWEDEN.

Wat onlangs aangaande een tusschen Denemarken en Zweden gesloten verdrag van onzijdigheid gemeld is, wordt nu van goederhand als geheel ongegrond tegen gesproken.

— Slechts 28 nieuwe cholera-kranken en 11 gestorvenen zijn tusschen 20 en 21 dezer te Kopenhagen aangegeven. Te Nijköbing, Aalborg en Fredrikshaven nam daarentegen die ziekte nog toe.

Uit Zweden meldt men aangaande de cholera dat tot 20 dezer in de stad *Gothenburg* zelve nog geen ziektegeval was voorgekomen, maar wel verscheidene in de voorsteden, en dat te IJstadt tot 16 dezer 167 personen aangetast en 95 daarvan overleden zijn; Te Karlskroon telde men tot op genoemden dag 167 cholera-lijdens en 56 sterfgevallen aan die ziekte.

OOSTENRIJK.

Men verwacht een keizerlijk besluit, wegens den staat van beleg van het Lombardisch-Venetiaansch koninkrijk. Die zal merkelyk worden verzacht. Er zullen voortaan maar vier krijgsraden zijn, wier magt zeer bevestigd zal wezen. Het algemeen bestuur zal in twee afdelingen worden gesplitst; de militaire zal onder de bevelen van generaal de Nobile staan, de burgerlijke onder die van graaf van Rehberg. De politie zal genoegzaam geheel onder het burgerlijk bestuur terugkomen. Geen doodvonnis tegen burgerlijke personen zal kunnen worden uitgevaardigd, dan die door den keizer bekrachtigd zijn. De keizer moet te kennen hebben gegeven, dat hij het beginsel van eenheid van bestuur in zijn rijk meer en meer wildé gehuldigd hebben, en dat hij, wat Italië betreft, zonder aan de nationaliteit der Italiaansche gewesten te kort te doen, dat beginsel ook daarop wilde van toepassing maken. Uit dat opzigt zullen de ministers voortaan de zaken van Italië te behandelen hebben.

— De dagbladen van Weenen spréken de geruchten, wegens de ongunstige verhouding tusschen Oostenrijk en Turkije, betrekkelijk Servië tegen.

TURKIJE.

De Porte heeft, zoo men verzekert, bij de toetreding tot de voorstellen van Weenen, aangedrongen op waarborgen wegens de ontranning van de Vorstendommen, en het schijnt, dat men het over de voldoening aan dien eisch eens is geworden. Dit was te minder moeilijk, omdat men geen oogenblik twifelen kon of de aanneming van de voorstellen van Weenen zou als eerste voorwaarde hebben den aftogt van het Russische leger.

MAROKKO.

De keizerlijke troepen hebben eenige voordeelen op de opgestane stammen binnen 's lands behaald.

Binnenland.

's Gravenhage, 26 Augustus.

De kantoren van den Rijkstelegraaf zijn, langs de Belgische lijnen, in verbinding gesteld met de Fransche kantoren te Pau en Tarbes. Voor een enkelvoudig bericht naar een dezer plaatsen wordt betaald: te Dordrecht, 's Gravenhage en Rotterdam f 10.80; te Amsterdam, Arnhem en Utrecht f 12.00.

Op verzoek van den heer J. W. de Groot, te Vreeswijk, is de vergunning aan hem, met den heer P. J. M. van der Muelen, voor eene stoomsleepdienst van Rotterdam naar Arnhem, Lobith en tusschengelegene plaatsen verleend, bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken, overgeschreven op de heeren J. C. R. Dufour en J. F. Schoonheim, wonende te Utrecht onder de firma van Dufour en Schoonheim.

De Minister van Financien heeft bij resolutie van den 18den dezer, n° 86, bepaald, dat aan de rookfabriekmakers onverschillig of zij al dan niet toevan smelzjuwakers zijn, de vrijdom van accijns op het binnenlandsche geeststillerd kan worden toegestaan tot hoogstens vier kannen binnenl. gedistil. van 100 pct. per vat ruimte der tweelingkuipen voor elke vernieuwing der werkzaamheden; zullende deze verhouding worden toegepast met de eerste vernieuwing der werkzaamheden na 1 September 1853.

Ter Algemeene Rekenkamer is weder overgebracht voor eene som van honderd twee duizend gulden aan ingetrokken muntbiljetten van f 1000 en f 500, zoodat thans voor een bedrag van f 119,895,000 aan muntbiljetten is ingetrokken.

Wij vernemen, dat de leden der Eerste en Tweede Kamer, afgevaardigd uit de vier noordelijke provinciën van ons Vaderland: Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel, eene bijeenkomst hebben gehouden, waarin besloten is, om met kracht zich aan te trekken het bestaande plan, om die provinciën onderling en met het Buitenland door middel van spoorwegen te verbinden.

Wij zullen trachten onze lezers, omtrent dit hoogst

gewichtige plan wat en tot de verwezenlijking daarvan zal beproefd worden; op de hoogte te houden.

Zie hier een staaltje van de nauwkeurigheid, waarmede de *Times* wordt ingelicht, omtrent hetgeen hier te lande geschiedt. In zijn n^o van eergister lezen wij: „De discussie over VAN HALL's wet op de godsdienstige vrijheid blijft nog steeds aanhouden in de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De volgenden, hebben onder anderen, de Regering ondersteund: de Heeren van Lijnden, Sleswijk, Vening, van der Brugghe, van der Poel, Schimmelpennick (*Minister van Buitenlandsche Zaken*), Groen van Prinsterer, van Heiden Reinestein enz.”

Het schijnt een voorproefje te zijn van hetgeen de *Times* belooft te geven na de aanneming der wet.

De afdelingen der Eerste Kamer hebben tot voorzitters en onder-voorzitters benoemd de heeren: 1e afdeling Cost Jordens voorz. en van Eijsinge onder-voorz.; 2e afd. de heeren Borski en Insinger; 3de afd. de heeren van Beeck Vollenhoven en van Nispen van Panerden; 4e afd. de heeren Blankenheym en van Rijkavorsel.

In de zitting van heden is ingekomen van de Tweede Kamer, het wets-ontwerp regelende het toezigt op de onderscheiden kerkgenootschappen.

Tegen Maandag ten een ure, zijn aan de orde gesteld de volgende ontwerpen, waaromtrent de verslagen der Comm. v. rapp. gereed zijn, als:

a ontwerp houdende een nieuwen termijn tot aanvulling der formaliteiten betrekkelijk de naturalisatie; b. verlenging van den termijn van art. 293 van de gemeentewet; c. uitvoering van voorschriften omtrent plaatselijke verordeningen. — Omtrent dit ontwerp zal Maandag de dag van discussie bepaald worden.

* Naar men verneemt wordt H. M. de Koningin moeder tegen den 15 September aanstaande van H.D. buitenlandsche reis op het kasteel Soestdijk terug verwacht.

* Z. K. H. prins Wittgenstein, die eenigen tijd in het hotel de l'Europe alhier heeft doorgebracht, is heden morgen naar Duitschland teruggekeerd.

* Naar men verneemt zullen zich twee hoofdfleuren van het wapen der kavalierie bij het Nederl. leger, van wege het gouvernement, naar het kamp te Ohrns begeben, om aldaar tegenwoordig te zijn bij de uitvoering der groote manoeuvres.

* In de residentie is aangekomen en aan het hotel de l'Europe afgestapt de baron M. C. S. van Botschild, hier van het Hof van Pruisen, komende van Frankfurt am.

M. Uit Utrecht wordt ons geschreven: Boreids zijn hier twee eswachten geconstitueerd, tot ontvangst van Z. M. den Koning bij zijne intrede van den 14 aanstaande te Utrecht.

— Het is te verwachten dat men Z. M. tent in 't Kamp beter voorzien zal, daar 't onweer van Dingsdag morgen denzelven zou hebben omvergewaaid.

Dat onweer bragt hier zware regens aan, aan wolkbreuk grenzende; het ratelen des donders was bijna een half uur aanhoudend.

Ook sloeg te Maartensdijk de bliksem in eene woning zonder vernieling te veroorzaken.

Groote schade voor den oogst schijnt er echter niet van ontstaan. Deze scheen tot nog toe hier niets te wenschen over te laten. Slechts de aardappelen op de vette kleigronden, ofschoon beter dan vorige jaren vertoonen nog immer de ziekte. Men schrijft die beterschap vooral aan het bouwen met gruppels, toe.

Uit ARNHEM wordt onder de teekenen des tijds opgegeven eene aldaar onlangs opgerigte vereeniging ter bekeering der Catholieken tot Christenen van het levende geloof.

De Catholieken aldaar, meest tot de nijvere klasse behorende, schijnen met de zondagspreek van den algemeen op prijs gestelden Brouwer, pastoor en nieuw benoemd Deken van Gelderland, te kunnen volstaan.

Jammer dat de garnisoens commandant (bij de ont-takelde wet) geen steun geeft aan dergelijke missien; anders wellicht zou ook Nederland op eene „mission-bottée” kunnen trotsch wezen. Nu echter vinden deze missionarissen geene toehoorders.

§ Onze correspondent te BREDA schrijft ons, dat den 26, 27 en 28 September aldaar de navolgende feestten zullen worden gevierd, ter gelegenheid van het 25jarig bestaan van de Koninklijke academie van de zee en landmagt.

Op Maandag, 26 September. Klokkeel en dero-schoten tot aankondiging van het feest. Om 11 ure jongelingen beneden de 14 jaren op de Grootte Markt naar 1000 voorwerpen voor hun ontbijt; optogt 9 ure

des morgens van de onderscheidene corporatien, gilden met hunne banieren, de liedertafel *Euphonia*, de muziek-korpsen der Bredasche en andere schutterijen, de koninkl. *Phil. Harmonie*, het harmonie-gezelschap: *Vlijt en volharding*, met prachtige feestwagens; met eenen van het raadhuys afgehaalden standaard aan de academie door de stad en burgerij aangeboden; welke aan den heer generaal-majoor, gouverneur der academie zal worden ter hand gesteld; na den middag, volksvermaken en grappige vertooningen, als mastklimmen, spiesloopen met witte en zwarte veren of pluimenzak, palingbijten, enz., algemeene illuminatie, serenade en bals.

Dingsdag, 27 September. Arlequin-assaut voor eenen prijs; muziekfeest in den Valkenberg, in twee deelen; prachtige verlichting van den Valkenberg; nieuwe volksvermakelikheden en bals.

Woensdag, 28 September. Allerlei nieuwe volksvermakelikheden; uitreiking van medailles aan de muziek-korpsen, die aan de optogt hebben deel genomen; tournoospel; uitdeeling van spijzen aan de armen, door de Groote Societeit; groot vuurwerk op het plein voor het academie-gebouw, bals, sluiting van de feesten door klok-kenspel.

Op **Zondag, 25 September** zal tevens te dier gelegenheid eené tentoonstelling van voorwerpen van *nijverheid* en *kunst* plaats hebben, terwijl tevens daarbij aan eenige werklieden voor langdurige en trouwe pligtsbetrachting door het hoofdbestuur der Maatschappij van Nijverheid voor het arrondissement Breda eenige medailles zullen worden uitgereikt.

In de laatste vergadering der Utrechtsche veerartsenij-kundige vereeniging werd mededeeling gedaan van ruim 450 inentingn bij runderen, als voorbehoedmiddel tegen de longziekte. De inentingn hadden meestal plaats onder beesten, die reeds aan de besmetting waren blootgesteld geweest. De uitkomst was over het algemeen gunstig, voorval wanneer de inenting spoedig bij het uitbreken der ziekte onder den stapel plaats heeft. De nadeelige werking, als het verlies der staart, op het sterven der dieren had veel meer in de warme zomermaanden plaats. De koeijen, die aan 's Rijksveeartsenijschool zijn ingeënt en die herhaaldelijk aan besmetting zijn blootgesteld geweest, pleiten nog steeds voor het nut van de inenting. De commissie zet hare werkzaamheden voort en er zijn weder voor de veeartsenijschool een 30 tal koeijen aangekocht, ten einde weder ingeënt en aan besmetting blootgesteld te worden.

Het vergelijkend school-examen, onlangs te Hoogeveen gehouden, heeft aanleiding gegeven tot een ernstig verschil van gevoelen tusschen den gemeenteraad en den schoolopziener, den heer Hofstede Crull. De plaatselijke schoolcommissie, wier advies door den raad verzocht was op de voordragt van den schoolopziener, meende zich met die voordragt niet te kunnen vereenigen en maakte een ander zestal op, waaruit de raad koos den heer A. Teis, onderwijzer te Boskum. De heer Crull trachtte nu de bij Ged. Staten aangevraagde magtiging tot een wettig beroep tegen te werken, terwijl de gemeente besloten schijnt bij zijne handeling te persisteren.

In de vergadering van den gemeenteraad van Tilburg op den 24 Augustus gehouden, heeft de Heer Dr. A. A. A. Barning zijn ontslag als lid van den Raad ingediend.

Men verneemt, dat de tweede militaire administratieve directie, met 1 November, van Nijmegen naar Utrecht zal worden overgeplaatst.

Gisteren kwam te Rotterdam per spoor over Amsterdam van Harderwijk een detachement aan, sterk 120 onder-officieren en manschappen, die zich terstond aan boord van het schip *Bezoekie*, kapt. Schaap van de heeren A. van Hoboken en Zonen begaven, om de reis naar Java te aanvaarden.

Z. M. de Koning heeft uit 's Rijks-fondsen eene som van f 15.000 toegestaan, tot verbetering en uitbreiding der haven van Elburg, een gelijk bedrag was reeds door de prov. Staten toegestaan, terwijl de overige f 15.000 door de gemeente zullen worden verstrekt, zijnde het gezamenlijk bedrag ongeveer de som, waarop dit werk door den heer ingenieur van Diggelen is geschat.

Men verneemt, dat de zaak van het openbaar Ministerie tegen den heer S. P. van Langendam, beschuldigd van het opzettelijk gebruik maken van vervalschte aanslag-biljetten tot staving van kiesbevoegdheid van 24 Augustus tot Donderdag 8 September is uitgesteld om alsdan door het prov. gerechtshof te Arnhem te worden behandeld.

In eenen brief uit Londen wordt gewag gemaakt van de aldaar bestaande ontevredenheid over den maatregel

der nedelandsche regering, houdende verplichting aan de afzenders van telegrafische berichten naar ons land, de woorden *via la Haye* er bij te voegen, waardoor telkens 15 pence letterlijk verspild worden, daar die bijvoeging tot niets dient. Volgens onzen correspondent heeft men er reeds over geklaagd, doch steeds ten antwoord bekomen, dat het Nederlandsche gouvernement de bedoelde bepalingen wilde. Hoe dit zij, hij berigt ons tevens, dat de meeste belanghebbenden thans van den anderen telegraaf gebruik maken en op deze wijze liever meer voor hunne berichten betalen, dan zich te laten dwingen tot noodlooze bijvoeging van drie woorden en daardoor veroorzaakte noodlooze verhooging van kosten.

(A. C.)

Correspondentie.

De brief uit Oostwold kan niet geplaatst worden. Aan het daarin uitgedrukte verlangen is echter bereids voldaan.

— Wij nemen volgaarne het aanbod uit Hoogeveen en Uskwerd aan.

— De verzen, ontleend aan een kopermaandags-gedicht van den heer v. L., zijn ter plaatsing in ons Blad niet geschikt.

Advertentiën.

Een Reiziger in Manufacturen

Roomsch Katholiek, die voor dit vak in Noord-Brabant, Gelderland en Limburg werkzaam geweest en van goede getuigschriften voorzien is, wordt gevraagd voor een huis in Limburg. De hierop reflecteerenden adresseren zich met vrachtvrije brieven onder letter A aan het bureau der Nieuwe Rotterdamsche Courant te Rotterdam. (75)

De Heer BARRY DU BARRY, London.

Door de Weser Zeitung op uwe

Revalenta Arabica

oplettend gemaakt, heb ik ze aan een kind van nauwelijks twee jaren oud, mijnen Geneesheer, den Regerings-arts Dr. Lippmann, en naauwkeurig uw voorschrift volgende. Het kind was in eenen zeer zwakken toestand en leed ernstig aan de spijsverterings-organen. De uitkomst heeft verreweg mijne verwachting overtroffen en ook de onverholpen bewondering van Dr. Lippmann weggedragen.

Daar dit uitstekend Genees- en Voedingsmiddel, dat zoozeer verdient overal gekend te zijn, in deze omstreken nog weinig bekend en in het geheel niet te krijgen is, ben ik zoo vrij mij aan u te wenden, met het verzoek, mij hier in Glauchau een Dépôt voor den Zwickauer Kreitz aan te vertrouwen. Wij zijn 8 duitsche mijlen van Leipzig en 15 van Dresden verwijderd.

Ingeval mijn voorslag uwe goedkeuring verwerven mag, verzoek ik uwe konditien te mogen vernemen.

E. F. WIJHE.

Terecht zegt de Heer Wijhe dat de Revalenta zoo zeer verdient overal gekend te zijn, en wij verzoeken onze onbevooroordeelde lezers ten vriendelijkste, om met hunne behulpzame medewerking, ze hier te Lande algemeen bekend te doen worden.

Zij is in het VERKOOPHUIS en de bekende Dépôts te verkrijgen, en wordt verkocht in blikken dozen van 1 p. 2 gl. 2 p. 3 gl. 5 p. 8 gl. 12 p. 16 gl.

Iedere doos is in eene Hollandsche gebruiksaanwijzing verpakt.

De Rob Laffeteur

is een wondervol zuiveringsmiddel, een Plantensiroop van aangename smaak, die nieuwe en oude ziekten geneest die tegen alle Huisziekten, Verzweringen, Kanker, Klierziekten, Verlamming, Uitputting, Onvruchtbaarheid, Vermagering, Hypochondrie en eene menigte andere Kwalen gebruikt wordt, meest altijd zeer spoedig werkt en gemakkelijk te gebruiken is. Wij verzoeken alle lijders een boekje te halen, dat hun geheel met dit onschatbaar middel bekend maken zal en gratis in onderstaande Dépôts afgegeven wordt.

De **ROB** is in alle gerenommeerde Apotheken in Frankrijk, Rusland, België en Holland te bekomen, en bepaaldelijk te Amsterdam: bij B. Adama, Uloth, van Hulsteyn, Beer en Burgers, Arnhem: F. A. C. Otterbein. Bergen-op-zoom: P. T. Appelboom, Verlinden, Batavia: bij alle Apothekers. 's Gravenhage: Renesse, J. L. Dawans, de Langen, J. L. F. C. Snabillé C. V. van Valkenburg. Goes: Reutherghem. Gorinchem: P. J. B. Schulze. Groningen: G. P. Stutterheim en H. R. de Zayer. 's Hertogenbosch: J. Straatnan, F. Lucks, L. S. H. van den Bogaert. Harlingen: P. L. Mirande Pz. Haarlem:

bij alle Apothekers, bij D. Teen en Co. en R. T. de Bra Droogisten. Heemstede: Johs. Groos. Lyden: J. Reijst, J. C. Du Saar. Maastricht: P. Lahmes, Droogist. Middelburg: W. P. van de Kamer. Nijmegen: J. Opwyrd, J. J. Sneltjes, G. K. van Galpen en J. Noorren. Rotterdam: J. M. van Hulsteyn, van Sant Koff, Voorhoeve en zoon. Roosendaal: X. Kreug Utrecht: H. van Dorsen Az., A. van Woerden. Vlissingen: van Osch. Zaandam: W. J. Endt en Zoon. Zierikzee: J. H. Ochtman.

Ook in het VERKOOPHUIS en de bekende Dépôt Heeren Apothekers, die niet met den Heer GIRAUX DEAU DE ST. GERVAIS in rekening staan, en spoedige aflevering verlangen, kunnen zich met hunne Orders aan den Heer H. KERCKHOFF, Heerengracht LL. 155, te Amsterdam, adresseren. (76)

Bij JOH. NOMAN EN ZOON te Zalt-bommel is van de pers gekomen en alom te bekomen:

In No. 8 der

MAANDELIJSCHE KRONIJK. GESCHIEDENIS VAN DEN DAG,

komt voor:

HET PORTRET VAN DEN HEER

Mr. G. Groen van Prinsterer.

Geregeld ziet de MAANDELIJSCHE KRONIJK op den 20sten van elke maand, met een Portret het licht. Niet dan per Jaargang wordt dit werk afgeleverd, zoodat geene afzonderlijke nummers verkrijgbaar zijn. — De aflevering met een fraai portret kost slechts

DEERTIG CENTEN.

Geen maandwerk in Nederland is zóó goedkoop, en dat de lezers van alle standen zóó op de hoogte houden van al wat er dagelijks voorvalt, als deze KRONIJK

Aanmerkingen

op het werk van den Luiten.-Kolonel LANGE, getiteld:

HET NEDERLANDSCH O. I. LEGE TER WESTKUST VAN SUMATRA.

DOOR

GENEESHEER DR. J. C. M. DE VRIES, ROIJJAAL ROOIJAAL FORMAAT f 0.75. (77)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 26 Augustus 1858.

Nederland. Pct.		Rusland.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	63 1/2	5/8
Dito Certificat.	3	76 1/2	
Dito Dito	4	95 1/2	5/8
O. I. Leening.	4		
Amort. Syndic.	3 1/2	94 1/2	
Hand.-Maats.	4 1/2		
Belgie.			
Certificaten.	2 1/2		
D ^o Rothschild.	2 1/2	53	
Frankrijk.			
Obligatien.	3		
Spanje.			
Nieuwe	1	23 1/2	7/8
Dito Buitenl.	3		
D ^o Binnenl. m.	3	43 1/2	1/2
Bew. Sp. Com.		6 1/2	1/2
Amort. Schuld.		5 1/2	
Portugal.			
Londen	3	40 1/2	1/2
Dito uitgesteld.	4		
Mex., te Londen	3 pct. 26 1/2		
te Lond. p. s.	100. 2 1/2	22 1/2	1/8
Uitgest.	9 1/2	10	
		Ecuad. 4 1/2	1/8
		Grieken, te Lond.	5 pct. 6 1/2
			1/8
Polen.			
Obligatien.	4	87	
Oostenrijk.			
Metalliek	5	82 1/2	
Dito bet. Amst.	5		
Dito letter B.	5		
Dito 1847	2 1/2	42 1/2	43
Dito 1851/1852	2 1/2	42 1/2	43

Onze fondsenmarkt leverde even als in de laatste dagen, heden niets belangrijks op.

LONDEN, Donderdag 25 Augustus. Consols op tijd 94 Grenada Uitg. 10 1/2; Peru 4 1/2 pct. 85; Rusland 5 pct. 10 Weinig handel.

PARIJS, Donderdag 25 Augustus. Fr. 4 1/2 pct. op 105.10; dito 3 pct. op t. 80; Sp. Binn. 3 pct. 43; 1 pct. 23 1/2; N. Metal. 5 pct. 97 1/2; O. Metall. 5 pct. Piemont 97.25.

WEENEN, Donderdag 25 Augustus. Metall. N. 5 94 1/2; Dito Lt. B. 108; Loten fl. 250 13 1/2; Lomb. 98 1/2; Bankactien 1396; Londen 10.37; Parijs 128; Zee De handel was heden beperkt.

MADRID, Maandag 22 Augustus. Spanje. 44 1/2; dito nieuwe 1 pct. 23 1/2; Certific. 3 1/2

Bij JOH. NOMAN EN ZOON, te 's Gravenhage